

EINDRAPPORTAGE EXTRA PROJECTEN NEM-ZOOGDIEREN 2015

Notitie van het Bureau van de Zoogdierverseniging:

DATUM	15 DECEMBER 2015
PROJECTNUMMER	2015.100
PROJECTNAAM	EXTRA PROJECTEN NEM-ZOOGDIEREN 2015
OPDRACHTGEVER	STICHTING DIENST LANDBOUWKUNDIG ONDERZOEK (DLO)
ONDERDEEL	UNIT WOT NATUUR & MILIEU
MEMO	EINDRAPPORTAGE EXTRA PROJECTEN NEM-ZOOGDIEREN 2015
AUTEUR(S)	HANS HOLLANDER, MAURICE LA HAYE, MARCEL SCHILLEMANS
PROJECTLEIDER	HANS HOLLANDER
DOCUMENTNUMMER	N2015029

Inleiding

Vanuit het WOT Natuur & Milieu is aan het Bureau van de Zoogdierverseniging opdracht gegeven voor een vijftal extra NEM-projecten, uit te voeren in 2015. In het opgestelde Werkplan d.d. 13 augustus 2015, is een koppeling gelegd tussen de betaalmomenten, de planning en de op te leveren deelproducten. De motivatie hiervoor is dat per oplevermoment het project in principe overdraagbaar moet zijn. In deze vierde en laatste (eind) rapportage (15-dec) is het eindresultaat gegeven van de vijf extra NEM-projecten.

Werkplan

In onderstaande tabel worden per deelproject de op te leveren deelproducten benoemd per deadline. Als deadlines zijn de betaalmomenten uit de opdrachtbrief aangehouden.

Deadline	Deelproduct
1. Meetnetontwerp bunzing, boommarter, eikelmuis	
30-sep	-
30-okt	Eerste concept-meetnetontwerp, inclusief statistische vereisten
30-nov	Concept-meetnetontwerp, t.b.v. commentaarronde WOT en CBS
15-dec	Oplevering meetnetontwerp
2. Efficiency-slag VO Muizen	
30-sep	Risico-analyse, enquête-opzet en contramal
30-okt	Resultaten enquête, overzicht van lezingen en wervingsacties
30-nov	Concept-steekproefschema en gewenste metadatavelden
15-dec	Rapportage over proces en definitief steekproefschema
3. Forum NEM-VTT	
30-sep	Notitie opties en kostenindicatie
30-okt	Eerste concept-FO
30-nov	Concept-FO, t.b.v. commentaarronde WOT en CBS
15-dec	Definitief FO
4. Invoeren oude braakbalformulieren en rapporten 2015	
30-sep	Lijst van de te verwerken rapporten en formulieren
30-okt	Tussenstand: welke rapporten en formulieren zijn verwerkt
30-nov	Tussenstand: welke rapporten en formulieren zijn verwerkt
15-dec	Eindrapportage over verwerkte rapporten en formulieren, incl. behaald resultaat
5. Voorstel voor aanpassing portal NEM-Zoldertellingen	
30-sep	Overzicht wensen van vrijwilligers en CBS
30-okt	Eerste concept-Plan van Aanpak en -FO
30-nov	Concept-Plan van Aanpak en FO, t.b.v. commentaarronde WOT en CBS
15-dec	Definitief Plan van Aanpak en FO

1. Meetnetontwerp bunzing, boommarter, eikelmuis

In het kader van deze opdracht is het rapport 'Meetnetontwerp bunzing, boommarter en eikelmuis' opgesteld (La Haye *et al.*). Op basis van dit rapport kunnen meetnetten voor eikelmuis, bunzing en boommarter relatief snel worden opgezet. Op 10 december 2015 is nog commentaar van het CBS ontvangen op het concept-rapport. Dit commentaar is verwerkt in het **eindrapport**, dat tegelijk met deze eindrapportage is opgeleverd (**bijlage 1**). In 2016 gaan wij hierover graag in gesprek met WOT-NEM.

2. Efficiency-slag VO Muizen

In de maanden september t/m december 2015 is door middel van wervingsacties (Natuurbericht, mailings, oproepen in Telganger, etc.) en op verschillende bijeenkomsten (o.a. op de Landelijke Uilendag en de Sovondag) aandacht gevraagd voor het Verspreidingsonderzoek Muizen. Heel specifiek is gevraagd om extra pluizers, omdat het aanbod van uilenballen altijd groter is dan de 'pluiscapaciteit'. Dit heeft concreet geresulteerd in 10 à 15 extra pluizers, waaronder enkele zeer fanatieke waarnemers die nog niet bekend waren met het project. Een verdere uitbreiding van het aantal pluizers blijft gewenst, omdat het verloop onder waarnemers relatief groot is.

Uit de gevoerde gesprekken met enerzijds verzamelaars en anderzijds pluizers blijkt dat er begrip is voor de 'strakkere' aansturing voor wat betreft het verzamelen en pluizen. Voor de uitvoering van dit meetnet is het noodzakelijk dat continu aandacht en tijd gestoken wordt in het contact met de deelnemers en in het opleiden en werven van nieuwe pluizers.

Door de resultaten van dit meetnet ook te koppelen aan andere projecten zoals het NESTKAART-project van Sovon of het 'early warning' systeem voor veldmuizen (zoals voorgesteld door Altenburg&Wymenga in opdracht van de provincie Friesland en LTO Noord) kan het NEM Verspreidingsonderzoek Muizen ook bijdragen aan andersoortige meetnetten.

Van de efficiency-slag is een **notitie** opgesteld, die tegelijk met deze eindrapportage is opgeleverd (**bijlage 2**).

3. Forum NEM-VTT

Door de opdrachtgever en het CBS is aangegeven dat de voorkeur van het Bureau van de Zoogdierverseniging duidelijker moet worden gemaakt in de notitie. De lijn van 'besloten en klein beginnen en dan uitbouwen' zoals voorgestaan door het Bureau van de Zoogdierverseniging is ook door de opdrachtgever en CBS bevestigd. Hiermee is de notitie verder afgeschreven. Deze **notitie** is tegelijk met deze eindrapportage opgeleverd (bijlage 3). Bijlage III van deze notitie, een **excel-bestand** met de antwoorden op de enquête, is separaat opgeleverd (bijlage 4). Ook het **Funtioneel Ontwerp** (FO) voor het forum is separaat opgeleverd (bijlage 5).

Op basis van de notitie en het opgeleverde FO kan een forum snel worden opgezet. De verwachte kosten zijn in de notitie inzichtelijk gemaakt. In 2016 gaan wij hierover graag in gesprek met WOT-NEM.

4. Invoeren oude braakbalformulieren en rapporten 2015

De eindstand per 15 december 2015 is als volgt:

Voortgang formulieren

Er zijn ruim 300 oude braakbal formulieren gecontroleerd. Dit heeft geresulteerd in het toevoegen van 141 formulieren aan het braakbalbestand. Een mooi resultaat hiervan is,

dat enkele tientallen nieuwe stippen voor waterspitsmuis op de kaart zijn gekomen (zie hiervoor deelrapportage 3).

Voortgang rapporten

In totaal zijn er 59 rapporten gecontroleerd op waarnemingen:

- In 30 rapporten stonden waarnemingen die nog niet in de NDFF zaten. Het gaat in totaal om ruim 3600 nieuwe waarnemingen. Het betrof voornamelijk vleermuizen. Op bijlage 6 is de verdeling tussen landzoogdieren en vleermuizen op kaart weer gegeven. Blauw zijn de vleermuizen, rood zijn de landzoogdieren. Een **excel-bestand** met de rapporten en het aantal waarnemingen per rapport staat in bijlage 7, dat tegelijk met deze eindrapportage is opgeleverd.
- In 11 rapporten stonden geen waarnemingen, van 9 rapporten waren de waarnemingen reeds verwerkt en stonden al in de NDFF.
- Bij 5 rapporten is onduidelijk hoe de waarnemingen verwerkt kunnen worden.
- Voor 4 rapporten geldt dat het project nog niet is afgerond. Deze worden verwerkt zo gauw het project is afgerond.

5. Voorstel voor aanpassing portal NEM-Zoldertellingen (add-on)

Op 30 november 2015 is het FO voor het basis portal ontvangen en beoordeeld. Het testen van het basis portal op basis van het FO is op 2 december 2015 gestart. Daaruit bleek dat een aantal aanpassingen noodzakelijk waren. Op 7 december 2015 is een nieuw FO voor het basis portal ontvangen en op basis daarvan zijn de aanpassingen voor de add-on uitgewerkt in bijgevoegd rapport (Schillemans, i.s.m. Haarsma en van Duijnen, 2015). Het concept-rapport is ter controle opgestuurd naar A-J Haarsma en haar opmerkingen zijn verwerkt. Het **eind-rapport** is tegelijk met deze eindrapportage opgeleverd (bijlage 8).

Nog niet uitgekristalliseerd in het basis portal is het user management en validatieproces en er wordt nog volop getest. Daarom zijn ook de aanpassingen voor de add-on niet uitgekristalliseerd. De datum en wijze van de go-live voor het basis portal zijn nog niet bekend. Daarom zijn deze voor de add-on nog niet uitgewerkt. Dit is gekoppeld aan de eindoplevering van de twee invoer portals die door RAVON worden gebouwd. De uitrol (go-live) en koppeling met de hier voorgestelde add-on vinden in 2016 plaats.

Het bijgevoegde rapport dient als basis voor de kosteninschatting voor de aanpassingen voor de add-on. In de kosteninschatting dient ook rekening te worden gehouden met het nog aanbrengen van enkele kleine veranderingen, testen en opstellen van een handleiding. Hierover zal met RAVON overleg moeten plaatsvinden om de verantwoordelijkheden en planningen af te stemmen. Als leidraad voor de kosteninschatting voor deze onderwerpen kunnen de kosten hiervoor bij het basis portal dienen. Echter er dient wel rekening te worden gehouden met ook een vrijwilligersgroep die test en een uitgebreidere functionaliteit. Wij constateren derhalve dat er nog vervolgstappen nodig zijn (in 2016) voor de uitrol (go-live) en de koppeling met de add-on. In 2016 gaan wij hierover graag in gesprek met WOT-NEM.

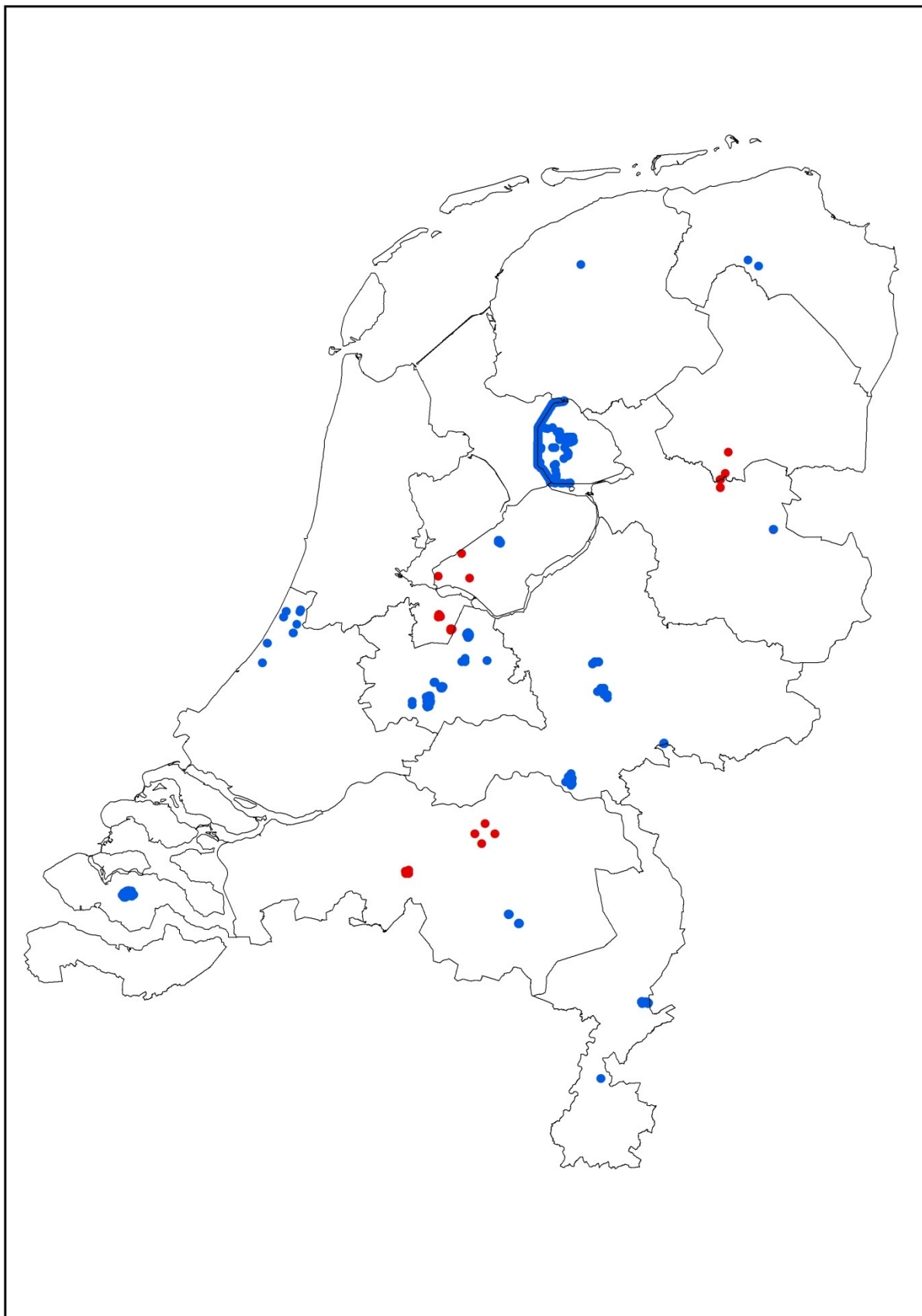
Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij deze eindrapportage, maar zijn separaat bijgevoegd:

- Bijlage 1: Meetnetontwerp bunzing, boommarter, eikelmuis.
- Bijlage 2: Notitie efficiëncyslag VO Muizen.
- Bijlage 3: Notitie Forum NEM-VTT.
- Bijlage 4: Bijlage III van bijlage 3; excel-bestand met antwoorden enquête.
- Bijlage 5: Functioneel Ontwerp (FO) voor het Forum NEM-VTT.
- Bijlage 7: Excel-bestand met rapporten en aantal waarnemingen per rapport
- Bijlage 8: Eindrapport voorstel aanpassing portal NEM-Zoldertellingen (add-on).

Alleen bijlage 6 is als bijlage in deze eindrapportage opgenomen (volgende bladzijde).

Bijlage 6. Geografische weergave 3600 nieuwe waarnemingen op kaart a.g.v. invoer waarnemingen oude formulieren en rapporten: landzoogdieren (rood) en vleermuizen (blauw).

Bijlage 7.